

Skåne
Färs
Fränninge

3893

Brevstat av
Per Nilsson
f. 1849

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag är född i Fränninge. När jag var dry, närlig
var fem år och som familjen var i sine omstän-
digheter kom vi att sättas på undantag. Med under
dry, när jag var 11 år och sedan (när jag redan
mejt gärl, samt hade s. k. "pöplapras" på
olika ställen, som såvälte fulls jag blev kruspimerad.
Då kom jag till i lördagarna Per Nilsson i
Åstads, samma stad. Hans fader, "genem-
ligen kallad landets fader, hette Nils Hansson
i Skumpåarp. Det var denne som tog inia-
teret till skoleverket och skoleämnet. Vi
voro ofta och besökte honom. I skolan
högde hans mundering. Han var utad
i skoleverket (as jag eller förba - Merin)
och blev skoleverk och red malyaclea denne
var ofta på besök vid boret. Sista gången
och var i skoleverket utstelt den i gosen

En droha. Sen var placerad på gälden
 som ett minne och begagnades därför.
 Dessa kläder var de som hade handlet med
 lemman för allmänhet. När de utbragga
 fylle ad, så skulle även till kvinnan
 i Skumparp vara med. Men han tyckte
 ej om att vara kallad mans med den
 "fina" "rollesten" som han kallades dem,
 som var vid hovet. Han hade då skaffa
 sig en ny kostym och den åtog sig de
 kvinnan att betala i hans ställe. När
 tidel var inne, att festen skulle hållas
 han kan till denna i den gamla staden.
 Då hade de utbragga full komon: "Varför
 har till kvinnan ej tagit på sig den
 kostym, som jag gett komon. Denne
 brukade då: "Jag det kan jag" Han tog en

nu närmare på honom, men han kunde ej se
 den. Han frågade honom då, var han hade
 den. Då sade han, att han hade den på
 sig. Han hade nämligen tagit den in-
 för den andra. Då sade han: "Värfri ha
 Nils Maansson gjort så." Jo sade han
 värfri, att vad man kan värfri, kan
 "nämst" se. Han ehall i goda or
 konungen den stor silvkauna, som
 tynde en tre eller fyra liter, och a
 distningen en mindre på den a Jarena
 Hay, som tynde endast två eller tre liter.
 Leppas finas förfarande visar i staten
 den store var förtädd med ett fördel,
 kladd på in bida med den med. Elger
 så den up som en vanlig påhånen, som
 det drack en på denna tid. Nils Maansson

i Sken på sig skulle alltid stå till höger
 för konungen. En gång skulle man förstå
 att skänka (med deuse). Man hade på denna
 tid en lek, som bestod i att slå på varandra
 den som först till vänster, slog först till sin högra
 granne och sedan skulle deuse slå till
 sin, och så vidare, tills man kunnat gå
 igenom hela raden. När Maestros såg att man
 var vanligt till höger för konungen. Under
 en fest, som deuse till för sina gäster,
 så hände det sig, att man tog upp
 denna lek. Den som satt till vänster för
 konungen slog alltid till sin högra granne
 och deuse på sin, undan för undan, ända
 till man kom till Nils Maestros. Regel-
 rätt skulle man ha slagit till konungen
 och detta sått man allmänhet och väntade

på önen mot förmodan så han släppte
 åt motsatt håll, väpna han i stället för att
 slå på honom. Han såg sin vänstra granne
 och sedan slog denne på sin, ända till man
 hann ut i synen hela raden. Han sade då
 öen: "Min fader var en älskling. Han hade
 till han kom till renen och då dände
 han om igen. Han menade väpna, att
 det skulle gå andra vägar, till den som
 började. Sedan kom jag till lärtmannen
 Pauli, som bodde alldeles intill. Vid
 tingel i Sjöbo var det fäst till ett mål,
 som intresserade mig. Det var ett s. k.
 tågsmål. Mannen blev utstund av
 krossen, som begärde, att han som fader
 till hennes skulle betala underhålls-
 bidrag. Som krossning inte var tillräckligt

stark, älskade fäther mannen att med ed
 bekräffa att han e rone fader full hemmes
 värd. Han gick eders. Någon dagare
 senare skulle han bege sig full Fredörs
 - den allmänna samlingplatsen för värdplite-
 tigen på denna tid. Han skulle där göra
 sina "lagar". Sedan han aflagt ede, på de
 höriera, som äre var närvarande i tings-
 salen "Sera", nu är du tätt som en fågel
 och som som en fenna och han fara
 full Fredörs. Det blir ett fastigt gäst i
 salen. För höriering använde sig i allmän-
 het av derha. Ser var täckt med hud
 av skinn eller läder. På Nils Skarstoms
 dagr fanns inga fjäder utan över-och-
 underdel. Vår far fatter med demmar av
 läder vid rändra. Det riste mycket och

Det var icke mycket angenämt att ära
i. Först var lynt och andra delar os
trä. På följande fanns en kurbrott.

Pontar det fanns sådana på många gårdar.
De hade olika former (shepsad) på sig.
Sommars var kladda på ett sätt, andra
på ett annat, menade man. Var flera
en hade det dräkt. På de ställen, där
fontar fanns, hade man mest tur, trodde
men. Det var de som skulle komma med
tur för dem. Han (de) skulle passas
mycket nog. Endast hos vändfolket
fick se dem om de gav. Vid helger
skulle det sättas gröt och anna extra
frötagnad i något uthus. Han skulle äta
ute, därför att det skulle bli tur i husen.
både med kvatten och anna. Han

Pontar

librade både en människa och ett djur.
 Den kunde ju hända vara en såsom
 "Shepard" som en häst, än som ett fjäderfå
 (hane eller näst på fötterna där) Han upp-
 trädde ju hända i många olika "Sheparden".
 Han vistades än i stallen, än i loggrotten,
 än på loftet eller vändin. Han hade ingen
 särskild stånd. Han kunde även vara inom-
 hus. Det var endast de djuren, som fick
 stå om honom. Men kallades honom frunt
 eller gänne. Men både alltid, alltid då
 det var något. De som han gänne
 med sig. Han kunde vara både om
 på god. Men, som de som hade i sina hus,
 skulle stå sig bra om han var med, vad
 han tog sig till. Men kunde ofta tala
 om, att det var något, som var i stånd, så

sade man: "Han har med gresse allt gräs."
 Hade närm otur, då var där ingen "nisse".
 Han stäpade i goddär för andra gånger, så att
 där han hade sitt uppehåll. Sjö husbonden,
 blev det på mistandeförteisen, om han
 stannade kvar. Det var fallet, om husbonde-
 folket var god vän med honom. Sjögren
 kunde det hända, att han stötte till
 ett annat ställe (med "tullen"). Utan vel
 emellertid i rufen den kom eller hur den
 kommit i beset. Han, som frönte sig tyckte om,
 gick miste om många födelar, som han
 sjögren skulle haft. Hans beaktas "spulerade"
 hans stöd (gröda) blev såly. Sjögren kunde
 godvilleg flytta till en annan plats, som
 han tyckte bättre om men man kunde
 sig kora för honom. Han var mest om-

skuldad vid böjstiderna. Han skulle då ha
extraförplånad. Ingen annan än luo-
bunden fick fatta ut detta fel honom.

Många menade ha sett honom. Han
hade då varit långt yngre, men detta
var ibland utslaget. Det var långt så att
det räcker ändå med fel mågen. Iland
hade han varit klädd, ibland bara mun-
vascher men denna var mycket yngre.
Han hade ibland en "pichelkross" på sig,
ibland var han utslaget med kolen.
Maon kom alltid på folk, då de
var i sömn. Man varken såg eller hörde
den. Jag var en gång en söndag middag,
då jag var hemma. Om man skulle ut
på kross, behövdes det vara till någon
vid middagen. Som jag ej hade faldmågel

3893

Omiddelande om förning, så gick jag ner
 och lade mig i min kammar i stallet.
 På denna tid hade alltid stallkallanden
 bostad i slädet. När man skulle ett med
 hundskapet, så gällde besöka samtliga slä-
 tungen eller goda vännen i grannskapet.
 När stannade man ofta till långt ut
 på natten. Som jag var höll, så gick
 jag till söns, så fort jag kom ner och stannade
 genast. Men hur det var, och inte var,
 och kom det något för mig. Jag tyckte,
 att det var något tungt, som låg över mig
 mig, så jag ej kunde andas. Det var
 något som låg och tryckte på mig. Jag arbetade
 med andningen så mycket, att jag
 blev sött, så det vann av mig.
 Inspektören kom ner och kallade på mig.

Skriv endast på denna sida!

 //
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

11

Jag hörde tydligt, när han "lytte" öfver
dörren. Jag hörde öfver, att stalldrängen
gick ut och var på golvet i stallet.
När spektorn kom ner och frågade honom,
var jag färdig så hade han, att han låg
i sängen i källan. På denna tid hade den
en i sin säng öfver den andra. Sittande
trod man säng öfver hans (= tillräck-
säng). Han gick då in och kallade på
mig. Jag tyckte, att jag hörde honom och
att jag skön hade på hans ord.
Men det fanns ingen belysning i detta. I spektorn
gick ut och hade till stalldrängen
"Det var en fast människa till att
vara. Han gick ut men kom igen men
stund var kallade på mig. Han kallade
på mig ett par gånger och jag tyckte, att

jag brukade varje gång. Han gick åter ut
 och talade med Haldreijer och sade till
 henne: "Det är så konstigt med Nilsson,
 jag vet inte om jag får bli i hemmet."
 Jag hörde varandra steg de tog och såg
 på de sade. Till sist kom han in för
 tredje gången till mig. Han tog mig i
 armen och reste mig och kallade på mig
 varje gång han reste i mig. Jag tyckte,
 att jag brukade på till sist mycket
 då mycket jag kunde. Men i rikhet
 kom det inga ljud ut min mun. Så
 reste han mig en god stund. Till
 sist sprang jag upp en stund. Jag var
 alldeles uttrött och förtrötta som
 ut i huvudet. Så brukade jag åter till
 till och då hade inspektören: Vårfrö

säbrar du ej. Men sade jag, att jag varit
 saken hela tiden jag hade hört, när han
 kom dit och påtråd, att jag hade varit på
 vad han hade sagt med allt högre
 och högre stämning. Jag var mycket
 upprörd och rann och svettig, då jag ju
 hade haft så mycket färg på mig,
 att jag knapp kunde andas. Men så
 han ordentligt om jag kunde vad han
 sade. "Det är bestämt maran, du har
 fått på dig. Jag sade då: Det vete
 jag, var det var för något helvete
 tyg, för jag har aldrig för varit
 uti för något sådant, saken för eller
 senare. Jo, det var maran, påtråd han
 bestämt tyg han hade hört talas om
 denna om att den som hade den, kunde

Främring, M

3893

den tiden en stor tyngd, som jag avog
 honom och prövade. Så "Hans Tade" då
 om Fub mig, att när du nu gav till
 Jägs, då skulle jag gå med tärna enät
 jag skulle över sända på honom motrad
 jag hade och datta den å andra hållet.
 Jag ville ej datta för Fub vad han sade,
 utan påstod, att det var endast
 "Middel" ar honom. Men sedan den tiden
 har jag alltid, då jag gått till Jägs,
 gått honom med med tärna enät.
Varulven skulle antastade mest
 hosande kvinnor. Det första barnet
 en kvinna födde, blev varulf. Han upp-
 trädde både som djur och människa.
 Sen hade hon på sig och vilhel som
 mest. Herudet blev en hund.

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Om Uade Uader på Ueffen.

På denna gård fanns öfver en stall-
dräng, som Uade varit där mycket
långt. Han var mycket utbrätt för öfver.
Han var mycket redslig. Han kunde
icke mången Ueg, när det var märkt
på bråttana eller ruttarna. Han blev då
deltid örfallen. Han trodde, att det
var något som Uog till honom. Men
kunde icke, vad det var för något.
Jag däremot kunde vara vara ute om
gå både monar, kvatt eller natt vilket
klodslag om liksom Om jag jag aldrig
mycket Jådant. Han trodde, att det
skedd på, att en människa blir
illjåbblagen där men vider viste om det.
Det var denna ande, som Uog på mig.

3893

honom för att ge kenskap om att han
fanns i Nagia, om hade gånat på
gården hade sett det och hade känne-
dom där.

17.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17